

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ИЗВЈЕШТАЈ О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

*МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ*

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

**МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2018. ГОДИНУ**

Број: 04-16-1-842/19

Сарајево, јул 2019. године

Садржај

I	МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	5
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	5
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	7
II	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	9
1.	КРИТЕРИЈУМИ	9
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА	9
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	11
3.1	Функционисање система интерних контрола	12
3.2	Интерна ревизија	13
4.	БУЏЕТ	14
4.1	Програм рада и извјештај о раду	15
4.1.1	Оцјењивање државних службеника	15
4.1.2	Управни инспекторат	16
4.1.3	Тумачење прописа и давање мишљења	18
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ	18
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	18
5.1.1	Бруто плате	19
5.1.2	Трошкови закупа	19
5.1.3	Текући грантови	20
5.1.4	Вишегодишња капитална улагања	20
5.2	Преглед прихода и примитака	21
5.3	Биланс стања	22
5.4	Преглед динамике запошљавања	22
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	24
6.1	Набавка службеног путничког возила	25
6.2	Набавка услуга информатичке подршке	26
7.	ОСТАЛО	27
7.1	Пројекат „Државни завод“	27
7.2	Жалбени савјет	27
8.	КОМЕНТАРИ	29
	ПРИЛОЗИ	29

I МИШЉЕЊЕ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

Мишљење независног ревизора се даје на основу проведене финансијске ревизије која обухвата ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Министарства правде Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) који обухватају: биланс стања на 31.12.2018. године, преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама, преглед расхода и издатака из буџета, по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања, преглед дознака из текуће резерве буџета, за годину која завршава на тај дан и анализу извршења буџета – текстуални дио, укључујући и резиме значајних рачуноводствених политика.

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Министарства приказују истинито и фер, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо обавили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја*.

Независни смо од Министарства у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједе основ за наше мишљење.

Одговорности руководства за финансијске извјештаје

Руководство Министарства је одговорно за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу с прихваћеним оквиром финансијског извјештавања на нивоу институција Босне и Херцеговине, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке, одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз

финансијске извјештаје, као и одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена, које су разумне у датим околностима.

Одговорности ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наши циљеви су стећи разумно увјерење о томе да ли су финансијски извјештаји као цјелина сачињени без значајног погрешног приказивања услијед преваре или грешке и издати извјештај независног ревизора који укључује наше мишљење. Разумно увјерење је висок ниво увјерења, али није гаранција да ће ревизија обављена у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција увијек открити значајно погрешно приказивање када оно постоји.

Погрешни прикази могу настати услијед преваре или грешке и сматрају се значајним ако се разумно може очекивати да, појединачно или збирно, утичу на економске одлуке корисника донијете на основу тих финансијских извјештаја.

Као саставни дио ревизије у складу с Међународним стандардима врховних ревизионих институција, стварамо професионалне процјене и одржавамо професионални скептицизам током ревизије. Ми такође:

- Препознајемо и процјењујемо ризике значајног погрешног приказивања финансијских извјештаја, због преваре или грешке, обликујемо и обављамо ревизионе поступке као реакцију на те ризике и прибављамо ревизионе доказе који су довољни и примјерени да обезбиједо основ за наше мишљење. Ризик неоткривања значајног погрешног приказивања насталог услијед преваре је већи од ризика насталог услијед грешке, јер превара може укључити тајне споразуме, кривотворење, намјерно изостављање, погрешно приказивање или заобилажење интерних контрола.
- Стичемо разумијевање интерних контрола релевантних за ревизију како бисмо обликовали ревизионе поступке који су примјерени у датим околностима, али не и за сврху изражавања мишљења о успјешности интерних контрола.
- Оцјењујемо примјереност кориштених рачуноводствених политика и разумност рачуноводствених процјена и повезаних објава које је створило руководство.
- Оцјењујемо цјелокупну презентацију, структуру и садржај финансијских извјештаја, укључујући и објаве, као и да ли финансијски извјештаји одражавају трансакције и догађаје на којима су засновани на начин којим се постиже фер презентација.

С руководством комуницирамо у вези са, између осталих питања, планираним дјелокругом и временским распоредом ревизије и важним налазима ревизије, укључујући и оне који се односе на значајне недостатке у интерним контролама, који су откривени током наше ревизије.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

Мишљење

У вези с ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2018. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација с релевантним законима и другим прописима.

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације Министарства за 2018. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима који су дефинисани као критеријуми за дату ревизију.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизију институција Босне и Херцеговине и ISSAI 4000 - Стандард за ревизију усклађености. Наше одговорности према тим стандардима су детаљније описане у параграфу *Одговорности ревизора за ревизију усклађености*.

Независни смо од Министарства у складу с етичким захтјевима који су релевантни за нашу ревизију и испунили смо остале етичке одговорности у складу с тим захтјевима.

Вјерујемо да су ревизиони докази које смо прибавили довољни и одговарајући да обезбиједи основ за наше мишљење.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на:

- уочено одступање од одредби Закона о државној служби у институцијама БиХ које се односе на оцјењивање државних службеника (*тачка 4.1.1 Извјештаја*);
- недоследну примјену Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине приликом кориштења резервне листе (*тачка 5.4 Извјештаја*);
- реализацију трошкова закупа (*тачка 5.1.2 Извјештаја*);
- неефикасност у реализацији вишегодишњег капиталног пројекта (*тачка 5.1.4 Извјештаја*);
- недостатке и слабости у провођењу поступака јавних набавки (*тачка 6. Извјештаја*);
- неефикасност у процесу успостављања Државног завода (*тачка 7.1 Извјештаја*);
- изостанак активности на успостављању Жалбеног савјета (*тачка 7.2 Извјештаја*).

Одговорности руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство Министарства је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу с прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење расположивих средстава за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорности ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура, како би прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање Министарства, према дефинисаним критеријумима, усклађено с релевантним законима и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање субјекта ревизије. Такође, наша одговорност подразумијева и оцјену финансијског управљања, функције интерне ревизије и система интерних контрола.

Сарајево, 26.7.2019. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Јасмин Пилица, с.р.

ЗАМЈЕНИК ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Ранко Крсман, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине извршила је ревизију финансијских извјештаја и, у вези с истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени с одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су слједећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о управи и подзаконски акти
- Закон о финансирању институција БиХ
- Закон о интерној ревизији.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА РАНИЈИХ ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Министарства за 2017. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са скретањем пажње на слабости везане за процес успостављања свеобухватног система финансијског управљања и контроле, вишегодишњу континуирану исплату накнаде за продужени рад и недоследну примјену Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности. Министарство је поступило у складу с чланом 16. тачка 3. Закона о ревизији институција БиХ и обавијестило нас о предузетим активностима на реализацији датих препорука у циљу превазилажења неправилности идентификованих у извјештају о обављеној ревизији за 2017. годину.

Министарство је сачинило акциони план за реализацију препорука.

Увидом у предузете активности, дајемо осврт на реализацију препорука:

Оцјена реализације препорука	Реализована	Реализација у току	Нереализована
Систем контроле приликом одобравања, правдања и евидентирања трошкова службених путовања ни у 2018. години није унапријеђен.			

Послове упражњених руководећих радних мјеста и даље обављају поједини запослени у Министарству, који раде дуже од радног времена и за свој рад остварују накнаду за продужени рад.			
Министарство је крајем године у цијелости документовало процес финансијског управљања и контроле, сачињена је мапа пословних процеса, уврштени су и процијењени ризици и сачињен је регистар ризика.			
Јединица интерне ревизије при Министарству је имала проактиван став по питању успостављања функције интерне ревизије у институцијама из своје области, али с обзиром на то да није једини учесник у том процесу, предузете активности нису резултовале успостављањем интерне јединице у свим правосудним институцијама.			
Министарство није (изузимајући одређена мишљења која су иницирана од Агенције за државну службу БиХ) предузимало активности на рјешавању уочених недостатака и дилема у поступању институција БиХ сходно Закону о државној служби у институцијама БиХ и Закону о раду у институцијама БиХ. Министарство путем Управног инспектората углавном не проводи мјере дефинисане кроз прекршајне одредбе поменутих закона.			
Министарство је и у 2018. години континуирано, одређеним лицима, одобравало накнаду за прековремени рад док прерасподјела радних сати није вршена.			
Министарство је у 2018. години усагласило податке наведене у налогу за возила с одредбама Одлуке о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама Босне и Херцеговине на трошкове смјештаја, накнаду за одвојени живот и накнаду за привремено распоређивање.			
Министарство је путем Министарства финансија и трезора БиХ предузимало потребне радње у вези с планирањем средстава за трошкове смјештаја затвореника на позицији текућих грантова, али нису добили позитиван одговор. Међутим, обезбиједили су да надлежни сектор врши суштинску контролу фактура испостављених од стране ентитетских притворских јединица.			

Реализација пројекта Реконструкција објекта и надоградња спрата за смјештај Тужилаштва Босне и Херцеговине ни у 2018. години није била у пуној мјери ефикасна, током године су провођене активности на прибављању потребних сагласности и изradi пројекта, грађевински радови нису започети.			
Министарство је унаприједило систем контроле и обезбиједило да се благовремено и хронолошки врши евидентирање свих књиговодствених промјена у пословним књигама Министарства.			
Министарство је предузимало одређене активности у циљу успостављања ефикасног система јавних набавки, али исте нису у пуној мјери унаприједиле овај процес. Подаци о provedеним поступцима се презентују у складу са законском регулативом.			
Министарство је приједлоге одлука које су везане за процес стављања у функцију Државног завода крајем године упутило Савјету министара БиХ. До момента обављања заврше ревизије исте нису усвојене.			

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Министарство је одговорно за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Унутрашња организација и начин рада Министарства утврђени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији, који је усвојен у децембру 2013. године, а који је мијењан и допуњаван у 2015. години и у априлу 2018. године. Измјеном и допуном Правилника о систематизацији из 2018. године, Министарство је у складу са Законом о пружању бесплатне правне помоћи¹ првенствено дефинисало унутрашњу организацију Канцеларије за пружање бесплатне правне помоћи.

Правилником о унутрашњој организацији Министарства, уређен је начин рада и руковођења Министарством, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Истим су систематизована радна мјеста за 266 извршилаца, а на 31.12.2018. године у Министарству су била 234 запослена. Увидом у попуњеност руководећих позиција у Министарству може се констатовати да ни у 2018. години није попуњена позиција руководећег државног службеника, помоћника министра за кривичну помоћ и едукацију у кривичним стварима пред Судом БиХ. Такође, нису у потпуности окончане активности реорганизације радних мјеста Министарства, која је проистекла усвајањем Правилника о

¹ Закон о пружању бесплатне правне помоћи, Службени гласник БиХ, број 83/16

измјенама и допунама Правилника из априла 2018. године. За три запослена није извршено усклађивање постојећих радних мјеста с наведеном измјеном.

Систем финансијског управљања и контроле је крајем године успостављен у складу са Законом о финансирању институција БиХ², Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Министарство је сачинило попис и мапирање пословних процеса, утврдило и процијенило ризике и израдило регистар ризика. Имплементација успостављеног система ће се моћи сагледати у 2019. години. Министарство је попунило образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2018. годину, али га је с мањим закашњењем доставило Централној хармонизацијској јединици Министарства финансија и трезора.

3.1 Функционисање система интерних контрола

Поступцима ревизије уочили смо слабости у функционисању интерних контрола које се односе на: оцјењивање државних службеника, систем који регулише права и обавезе запослених приликом службеног путовања, коришћење службених возила те поступање по закључку Савјета министара БиХ за пресељење у просторије институција БиХ.

Министарство је још 2016. године, од када је у примјени систем управљања документима (engl. Document management system - DMS), интерним актом дефинисало и прописало начин поступања с предметима и актима у оквиру успостављеног система, али није извршило усклађивање интерних аката који дефинишу начин поступања, одобравања и правдања налога за службена путовања с новонасталом ситуацијом. Такође, Министарство није поступило у складу с Инструкцијом Министарства финансија и трезора БиХ о примјени правила за обрачун и исплату трошкова службених путовања у институцијама БиХ³ путем модела за благајничко пословање, којим је наложено институцијама да прилагоде интерне акте новом начину благајничког пословања, иако је у Министарству електронско благајничко пословање на снази од 01. новембра 2018. године. Министарство је 17.12.2018. године донијело Одлуку о процедурама електронског благајничког пословања, али акти који регулишу службена путовања у Министарству нису мијењани. Тачније, постојећи интерни акти нису усклађени с тренутним околностима у којим институција послује. Процесом ревизије је уочено да се у појединим случајевима значајно касни у подношењу обрачуна путних трошкова, а самим тим и у правдању исплаћене аконтације. Приликом признавања трошкова путовања за запосленике који су упућени на исти службени пут и под истим околностима не поступа се једнообразно. Тако, на примјер, у позивном писму је наведено да је обезбјеђена бесплатна исхрана (организатор сноси трошкове исхране), међутим, једном запосленом је извршено умањење припадајуће дневнице за 70%, док другом није. Надаље, и у 2018. години уочено је да се налог за службено путовање, као и одлука о службеном путовању издају ретроактивно, односно по обављеном службеном путовању. Цијенећи околности у којима Министарство послује и хитност при реализацији појединих службених путовања, ипак смо мишљења да се у свим случајевима у којима је вршено ретроактивно одобравање службеног путовања хитност није могла узети као разлог.

² Службени гласник БиХ, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13

³ Акт Министарства финансија и трезора БиХ, број: 02-2-9194-1/18 од 2.10.2018. године

ПРЕПОРУКА 1

Потребно је извршити усклађивање интерног акта с насталим околностима, те регулисати начин и поступак остваривања права и обавеза запослених у Министарству приликом службеног путовања, као и обезбиједити да се поступа у складу с Одлуком о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама БиХ на накнаду за службено путовање.

У складу с препоруком из Извјештаја о финансијској ревизији за 2017. годину, у којој је скренута пажња на то да је Министарство дужно обезбиједити да се, приликом попуњавања путних налога за возила и признавања трошкова употребе возила, поштују одредбе дефинисане интерним актом, као и одредбе дефинисане актима Савјета министара БиХ, министар је корисницима службених возила по други пут писмено доставио упозорење, а све у циљу отклањања уочених неправилности. Међутим, ревизорским поступцима установили смо како се и даље при попуњавању појединих путних налога не поштују дефинисане одредбе, не попуњавају све предвиђене колоне путног налога за возило (вријеме коришћења возила, стање на километар сату приликом точења горива и др.). Налози који су дјелимично попуњени не обезбјеђују у потпуности контролу над намјенском употребом службеног возила. Поред тога, увидом у путне налоге за употребу службених возила уочена је неусаглашеност с Одлуком о начину и поступку остваривања права запослених у институцијама Босне и Херцеговине на накнаду за службено путовање. Наведеном Одлуком је дефинисано да се службено путовање врши на основу налога за службени пут те да се под службеним путовањем подразумијева путовање на које се запослени упућује ради извршења службеног задатка изван мјеста рада, под условом да је мјесто на које се запослени упућује удаљено од мјеста рада више од 50 км. Увидом у налоге за возила уочено је да су евидентирана путовања у мјеста која су удаљена више од 50 км од мјеста рада, али у свим случајевима за та путовања није издат налог за службени пут.

Према презентованим подацима, Министарство је с 31.12.2018. године располагало с девет службених возила, с тим да је једно возило, које је било на привременом коришћењу у Јединици за имплементацију Пројекта изградње Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера враћено 31.12.2018. године. Будући да је актима Савјета министара БиХ Министарству дефинисано право да располаже с укупно осам службених возила, Министарство је дужно предузети активности на усклађивању броја возила с важећом регулативом.

3.2 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ⁴ и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ⁵, Јединица интерне ревизије Министарства надлежна је за вршење функције интерне ревизије у сљедећим институцијама: Министарству, Правобранилаштву, Јединици за имплементацију Пројекта изградње Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера, Високом судском и тужилачком савјету, Суду БиХ, Тужилаштву БиХ и Уставном суду БиХ.

Јединица интерне ревизије је у 2017. години свим институцијама прослиједила повељу и споразум о обављању функције интерне ревизије ради упознавања са садржајем докумената и добијања сагласности за потписивање истих. Међутим, Суд БиХ и

⁴ Службени гласник БиХ, број 27/08 и 32/12

⁵ Службени гласник БиХ, број 49/12

Тужилаштво БиХ одбили су да дају сагласност за приступање потписивању повеље и споразума, као и Уставни суд БиХ који је донио коначну и обавезујућу Одлуку о неприхватању захтјева Министарства правде БиХ за потписивање Повеље интерне ревизије и Споразума о вршењу интерне ревизије у Уставном суду БиХ⁶.

Према Годишњем плану рада Јединице интерне ревизије у Министарству планирана је ревизија на тему „Управљање људским ресурсима“ те двије накнадне ревизије на тему „Процес службених путовања у Министарству“ и „Процес употребе службених аутомобила у Министарству“, које су и обављене у складу с планом.

Планиране ревизије су обављене у складу с планом и може се закључити да је у извјештајима о накнадним ревизијама констатовано да од укупно 11 датих препорука, нити једна није реализована.

Такође, у мају је сачињен извјештај о обављеној ревизији на тему „Процес управљања људским ресурсима Министарства“ у коме је интерна ревизија констатовала да су интерне контроле дјелимично успостављене и да постоји доста простора за њихово унапређење. Руководство се оглушило на захтјев и потребу одржавања завршних састанака по обављеној интерној ревизији и тиме игнорисало рад интерних ревизора. Акциони план реализације препорука руководство није сачинило у року од 30 дана, тачније до момента обављања завршне ревизије, иако је у складу с прописима било дужно.

ПРЕПОРУКА 2

Руководство институције је дужно да поступа у складу са законским одредбама које су дефинисане Законом о интерној ревизији, а све у циљу обезбјеђења адекватног и ефикасног система интерних контрола.

4. БУЏЕТ

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину⁷, Министарству су одобрена средства у укупном износу од 21.447.000 КМ, с тим да је за 25.000 КМ планирано да извор финансирања буде приход од продаје сталних средстава. У буџет Министарства укључени су и расходи за Државни завод за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера (у даљем тексту: Државни завод) у износу од 8.002.000 КМ, која су намјенски одобрена за функционисање Државног завода и иста се прате као програм посебне намјене, тако да је Министарство реализацију одобреног буџета пратило путем отворених пројектних кодова за општу потрошњу и за Државни завод.

Министарство је, уз сагласност Министарства финансија и трезора БиХ, вршило прерасподјелу дијела буџетских средстава и усклађивање расхода унутар одобреног буџета. Одлуком Савјета министара БиХ⁸ одобрена је прерасподјела 120.000 КМ буџетских средстава Министарства – с Програма посебне намјене „Државни завод“ у корист Јединице за имплементацију пројекта изградње завода за извршење кривичних

⁶ Одлука Уставног суда, број: СУ-02-411/18 од 22.3.2018. године

⁷ Службени гласник БиХ, број 08/18

⁸ Службени гласник БиХ, број 69/18

санкција, притвора и других мјера БиХ. Прерасподјела трошкова је одобрена с циљем обезбјеђења средстава за пословања Јединице у периоду јули – децембар 2018. године.

Преструктурисање средстава вршено је два пута, у укупном износу од 1.465.000 КМ. Вриједносно значајније повећање средстава евидентирано је на позицији текућих трансфера 1.300.000 КМ. Потреба за додатним средствима последица је неуспостављања Државног завода, јер се приликом одобравања средстава на овој буџетској позицији као чињеница узела у обзир претпоставка да ће Државни завод, у складу с планом, половином године почети с радом. С обзиром на то да Државни завод није успостављен извршена је прерасподјела средстава, умањена су средства одобрена на Програму посебне намјене - Државни завод. Прерасподијељена средства су утрошена за плаћање трошкова смјештаја затвореника Суда БиХ, који казне извршавају у ентитетским притворским јединицама.

Укупно извршење буџета за 2018. годину износило је 14.010.019 КМ.

4.1 Програм рада и извјештај о раду

Министарство је благовремено сачинило Програм рада за 2018. годину, као и документ за израду Програма рада Савјета министара БиХ за 2018. годину. Такође, Извјештај о раду је сачињен и у прописаној форми достављен Савјету министара БиХ.

Програм рада институције БиХ сачињавају на начин да одобрена средства у буџету повезују с програмима, циљевима и активностима које се намјеравају проводити током године. Министарство као институција има посебно важну улогу у правном систему на нивоу институција БиХ.

4.1.1 Оцјењивање државних службеника

Министарство је најважнија институција међу институцијама БиХ у погледу реализације процеса оцјењивања државних службеника. Тај закључак произлази из чињенице да је Министарство обавезно проводити оцјењивање у самом Министарству, а истовремено је и надлежно за провођење надзора над датим процесом у свим институцијама БиХ.

Констатовали смо кроз ревизиони процес да Министарство није обезбиједило да се у складу са Законом о државној служби у институцијама БиХ и Правилником о начину оцјењивања рада државних службеника у институцијама БиХ⁹ у цијелости изврши оцјењивање државних службеника. Процесом ревизије нам је презентовано да се дјелимично, по појединим организационим јединицама, оцјењивање државних службеника и проводило, али с обзиром на то да исто није проведено по свим организационим дијеловима и на крају финализирано на нивоу институције, закључујемо да оцјењивање државних службеника није извршено како је то прописано Законом о државној служби у институцијама БиХ и подзаконским актима. У складу с наведеним, Министарство није припремило и доставило Агенцији за државну службу институција БиХ збирни извјештај о извршеном оцјењивању, што је обавеза из члана 32. став 1. Правилника о начину оцјењивања рада државних службеника у институцијама БиХ. Како је Министарство, у складу са својим надлежностима, једна од кључних институција извршне власти одговорно за успоставу и одржавање владавине права у институцијама БиХ (један од доказа за то је и надлежност Министарства да врши надзор над примјеном Закона о државној служби у институцијама БиХ и Закона о раду у институцијама БиХ путем

⁹ Службени гласник БиХ, број 59/11

Управног инспектората), сматрамо недопустивим да се поступак оцјењивања државних службеника у Министарству већ годинама не проводи. Законом о државној служби у институцијама БиХ прописано је да државни службеник који узастопно два пута добије оцјену рада не задовољава, губи статус државног службеника. Према наведеном, изостанак оцјењивања државних службеника, између осталог, има за посљедицу да лица која евентуално испуњавају услове за добијање негативне оцјене (не задовољава) због свог односа према радним задацима који су им делегирани бивају „поштеђена“ и могу и даље наставити с неодговорним приступом према послу, без санкције у виду негативне оцјене рада (не задовољава).

Такође, једна од посљедица непровођења прописа у вези с оцјењивањем у Министарству огледа се у негативном утицају на друге институције БиХ, на начин да се институције руководе примјером Министарства које је надлежно за надзор над институцијама БиХ у датом сегменту. Тешко је за очекивати да Министарство кроз надзор дјелује према другим институцијама, док и само досљедно не проводи прописе које надзире. Истичемо да је према члану 63а. став 10. тачка д) Закона о државној служби у институцијама БиХ, прописан прекршај одговорном лицу у институцији које не оцјењује државне службенике или које не осигурава да се државни службеници уредно и правовремено оцјењују. Према расположивим информацијама, до сада није било покренутих прекршајних поступака за непровођење оцјењивања државних службеника.

На крају 2018. године, према извјештају Агенције за државну службу БиХ, 52 институције су доставиле извјештаје о проведеном оцјењивању државних службеника. Према наведеном извјештају, пет министарстава (Министарство финансија и трезора БиХ, Министарство цивилних послова, Министарство иностраних послова, Министарство за људска права и избјеглице и Министарство спољне трговине и економских односа), Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ, Служба за послове са странцима БиХ и Агенција за статистику БиХ, од институција с већим бројем државних службеника, доставили су извјештај о извршеном оцјењивању, док су остале институције које су доставиле појединачне извјештаје, управне организације с релативно малим бројем државних службеника. Агенција за државну службу БиХ сваке године у својим извјештајима Савјету министара БиХ указује на чињеницу да одређени број институција не доставља извјештаје о проведеном оцјењивању.

ПРЕПОРУКА 3

Министарство је дужно досљедно проводити прописе који се односе на оцјењивање државних службеника.

ПРЕПОРУКА 4

Министарство је дужно, примјеном додијељених надлежности у погледу надзора, утицати на институције БиХ да проводе прописе који се односе на оцјењивање државних службеника.

4.1.2 Управни инспекторат

Управни инспекторат (у даљем тексту: Инспекторат) је организациона јединица у саставу Министарства којом руководи главни управни инспектор. У Инспекторату је поред позиције главног управног инспектора, систематизовано и попуњено још пет радних мјеста, три управна инспектора и два административна радника – референта. Инспекторат има веома широко подручје дјеловања кроз сљедеће надлежности: контролу

примјене прописа који се односе на организацију и начин рада органа управе; контролу рјешавања управних ствари у прописаним роковима; контролу правилности примјене прописа у управном поступку; контролу начина прикупљања доказа у управном поступку; контролу остваривања права, правних интереса и извршавање обавеза грађана, јавних корпорација, комора, јавних предузећа и других правних особа, у управном поступку; контролу прописа из области радних односа у органима управе; контролу провођења административних рјешења; контролу пружања правне помоћи; контролу вођења евиденција о управним предметима; контролу примјене прописа о канцеларијском пословању и израду анализа о стању у области примјене закона. Узимајући у обзир наведене надлежности и искључиву надлежност Инспектората за поједине области у сегменту инспекцијског надзора, неминовно се намеће питање кадровског капацитета Инспектората, да ли на адекватан начин може да покрије све додијељене му надлежности. Инспекторат је надлежан за провођење инспекцијског управног надзора и у Министарству правде БиХ. Како смо информисани током ревизије, Инспекторат прави план инспекцијских надзора на почетку године, али се од истог увелико одступа приликом реализације. Према презентованим подацима, у току 2018. године извршено је укупно 35 инспекцијских надзора који су везани за радне односе. Од наведеног броја, 10 надзора се не односи на институције које се финансирају из буџета институција БиХ. Од проведених 35 надзора само у пет надзора су утврђене одређене неправилности. Како смо информисани, Инспекторат се искључиво фокусира на формалну исправност одређених поступака без упуштања у суштинске посљедице одређених поступања, које су резултат слободних тумачења и примјене прописа у институцијама БиХ. У том смислу, као примјер поменут ћемо колизије које постоје између прописа који регулишу одређене сегменте поступања, као што је примјена прописа у вези с пензионисањем лица која су на мандату, примјена инструмента резервне листе, запошљавање на одређено вријеме уз мање прекиде дужи временски период и сл. То су само неки од случајева који од Инспектората, сходно његовим надлежностима, траже посебну пажњу и дјеловање. Уколико то дјеловање није могуће непосредно у самом инспекцијском надзору, онда се треба сагледати могућност примјене надлежности коју Инспекторат има. Користећи знања и искуство које имају запослени у Инспекторату, о појавама и проблемима с којима се суочавају у раду, а који се тичу владавине права, потребно је о томе упознати надлежне институције. Напомињемо да је једна од надлежности Инспектората и израда анализа о стању у области примјене закона.

ПРЕПОРУКА 5

Потребно је анализирати постојеће надлежности Инспектората и кадровску капацитираност. Уколико анализа покаже недовољну капацитираност Инспектората за покривање додијељених надлежности, потребно је покренути активности према надлежним институцијама на његовом кадровском јачању.

ПРЕПОРУКА 6

Инспекторат у свом раду треба већи акценат дати уоченим девијацијама у примјени прописа на које наилази током управног и инспекцијског надзора, а које су некада у формалном смислу исправне, али суштински посматрано нису, и имају утицаја на владавину права и транспарентност. У том смислу, потребно је прикупити такве податке и резултате анализа до којих долази током својих редовних активности и о томе, користећи законом додијељене надлежности, обавијестити надлежне институције.

4.1.3 Тумачење прописа и давање мишљења

С обзиром на то да је Министарство надлежно за давања мишљења (тумачења) о примјени одредаба Закона о државној служби у институцијама БиХ и Закона о раду у институцијама БиХ, као и других прописа који су у надлежности Министарства, процесом ревизије уочено је да је пракса да приликом тумачења прописа Министарство с наведеним упозна само институцију која се обратила са захтјевом за добијање мишљења (тумачења). С тим у вези, поступање по датим мишљењима остаје само на институцији која је одређено мишљење тражила, а остале институције у систему, не знајући за тај став, и даље поступају слободно и често супротно ставовима и мишљењима Министарства. Имајући у виду чињеницу да се наведено тумачење односи на системске одредбе, потребно је и остале институције упознати са ставом Министарства.

ПРЕПОРУКА 7

Потребно је да Министарство, у циљу једнообразног поступања приликом примјене прописа у институцијама БиХ, обезбиједи да су са свим датим мишљењима и тумачењима благовремено упознате све институције.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ

Министарство је сачинило Годишњи финансијски извјештај за 2018. годину и доставило га надлежним органима и институцијама у складу с важећим прописима и у утврђеном року. Министарство је у априлу, по упутама Министарства финансија и трезора БиХ, извршило техничке корекције и допуну достављених Извјештаја. Анализом биљешки уз финансијске извјештаје, може се констатовати да је Министарство, поштујући Правилник о финансијском извјештавању, сачинило детаљну забиљешку билансних позиција уз биланс стања, као и детаљно образложење извршења годишњег плана. Анализа извршења буџета је извршена и образложена за потребе Министарства (општа потрошња) и за потребе Државног завода.

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама, у периоду од 01.01. до 31.12.2018. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 14.010.019 КМ, од чега расходи евидентирани на име опште потрошње износе 13.345.879 КМ, а на име Државног затвора 338.667 КМ.

Значајни расходи, за потребе рада Министарства, који су евидентирани на пројектном коду опште потрошње односе се на: бруто плате (6.007.663 КМ), трансфере другим нивоима власти (4.011.680 КМ), накнаде трошкова запослених (866.899 КМ), уговорене услуге (665.880 КМ), набавку опреме (280.783 КМ) те путне трошкове (216.240 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

5.1.1 Бруто плате

Бруто плате и накнаде из плата на 31.12.2018. године исказане су у износу од 6.007.663 КМ, од чега нето плате и накнаде износе 3.337.727 КМ, а порези и доприноси 2.669.936 КМ. Бруто плате и накнаде су мање у односу на претходну годину за 21.711 КМ, што је посљедица мањег броја просјечно запослених у Министарству у 2018. години. Просјечан број запослених за које су исплаћене бруто плате у Министарству био је 237.

Министарство је на име прековременог рада евидентирало расходе у износу од 74.003 КМ, што је у односу на претходну годину више за 20.726 КМ. Поступцима ревизије утврђено је да је Министарство и у 2018. години наставило с ангажманом запослених на обављању послова и задатака изван радног времена. За поједине запослене у Министарству право на накнаду плате за продужени рад је признавано током читаве године. Према презентованим подацима евидентирано је 9.280 часова прековременог рада за 68 запослених. Највећи број накнада за продужени рад исплаћен је судским полицајцима, али вриједносно гледано значајније накнаде исплаћене су државним службеницима. Обрачун и исплата накнада за запослене у судској полицији се врши у складу с интерним процедурама¹⁰.

Процесом ревизије уочено је да се прековремени рад континуирано у 2018. години признавао возачу министра и возачу замјеника министра. За прековремени рад им је исплаћено укупно 9.811 КМ, признавши им око 1.500 часова прековременог рада.

Поред тога, девет запослених у Министарству је наставило остваривати право на накнаду за прековремени рад и у 2018. години, а на основу рјешења о овлаштењу за обављање послова другог радног мјеста, с тим да је од августа за три лица укинута дато право на накнаду за прековремени рад, а за преосталих шест запослених донесена су нова рјешења о овлашћењима којима је обављање послова временски ограничено до 31.12.2018. године. Имајући у виду чињеницу да се већ дужи временски период исплаћује накнада за прековремени рад, неопходно је убрзати активности на попуњавању упражњених радних мјеста, а све у циљу обезбјеђења ефикасности у раду институције.

5.1.2 Трошкови закупа

Министарство није имало проактиван став по питању пресељења организационе јединице за чији смјештај је плаћана закупнина. Закључком Савјета министара од 18.01.2018. године наложено је свим институцијама, које су дефинисане Одлуком Савјета министара БиХ о распореду канцеларијског простора за смјештај институција Босне и Херцеговине у улици Дубровачка број 6. у Сарајеву, да се најкасније до 31.01.2018. године преселе у додијељене им просторије. Међутим, Министарство није поступило у складу с наведеном Одлуком те је уговор о закупу пословног простора раскинуло с 31.10.2018. године, што је за посљедицу имало неоправдано трошење буџетских средстава у вриједности од 79.838 КМ. Неоспорне су чињенице да се додијељени простор дјелимично морао прилагодити потребама институције, али исто се могло обавити знатно бржом динамиком. Такође, наведено не може бити разлог за непоступање у складу с Одлуком Савјета министара БиХ, као ни за стварање додатних трошкова, посебно уколико имамо у виду чињеницу да је један од критеријума за избор институција за смјештај у наведену зграду био износ који се плаћа и површина канцеларијског простора која се закупљује.

¹⁰ Акт Министарства број: 01-02-2-2995/16 од 22.3.2016. године и 01-02-2-2995-1/16 од 25.5.2016. године

5.1.3 Текући грантови

Реализација издатака евидентирана на позицији текућих грантова је 4.305.055 КМ, од чега је на име текућих трансфера другим нивоима власти реализовано 4.011.680 КМ, а на име трансфера у иностранство 293.375 КМ. Анализирајући намјену одобрених средстава и утрошак истих, може се констатовати да се наведени издаци не могу посматрати као текући трансфери.

Наиме, евидентирање издатака на позицији Трансфери другим нивоима власти врши се на основу фактура које мјесечно испостављају казнено-поправни заводи, а у складу са закљученим уговорима о накнади трошкова за извршење мјере притвора и казне затвора изречене у кривичном поступку од стране Суда БиХ. У Правилнику о рачуноводству је дефинисано да се на конту текућих грантова, трансфера и субвенција евидентирају сва неповратна давања за текуће сврхе и сви они трансфери чија намјена није унапријед дефинисана. Издаци који се евидентирају у Министарству немају такву намјену и настали су као посљедица уговореног односа са казнено-поправним заводима и евидентирани су на основу издатих фактура. Министарство је о наведеним чињеницама упознало Министарство финансија и трезора БиХ, које и даље тумачи да се ова средства морају посматрати као текући грант из разлога консолидације фискалних података на нивоу БиХ, а што је у супротности с важећим Правилником о рачуноводству.

Надаље, евидентирање издатака на позицији Текући трансфер у иностранство (293.375 КМ) извршено је на основу уплате чланарине по Споразуму о усправи „Регионалне школе за јавну управу ReSPA“¹¹, те се стога исти не могу посматрати као текући грант, већ као чланарина Босне и Херцеговине у међународним организацијама. Министарство је предузело активности по овом питању те је обавијестило Министарство иностраних послова БиХ, које је и задужено за праћење средстава чланарина у међународним организацијама.

ПРЕПОРУКА 9

Потребно је, узимајући у обзир све аспекте извјештавања, па и консолидацију фискалних података на нивоу Босне и Херцеговине, обезбиједити поштивање регулативе која дефинише политике и процедуре за кориснике буџета институција БиХ.

5.1.4 Вишегодишња капитална улагања

У буџету Министарства одобрена су средства за реализацију вишегодишњег пројекта Реконструкција објекта и надоградња спрата за смјештај Тужилаштва БиХ¹², укупне вриједности 3.780.000 КМ. Реализација пројекта је планирана у периоду 2016–2018. година. У буџету за 2018. годину одобрена су средства у износу од 200.000 КМ. С обзиром на то да су неутрошена намјенска средства из претходног периода пренесена у 2018. годину, Министарство је на име реализације овог пројекта располагало са 3.565.142 КМ.

У новембру 2018. године, Савјет министара БиХ је, на приједлог Министарства, донио нову Одлуку о одобравању вишегодишњег пројекта Реконструкција објекта и надоградња

¹¹ Службени гласник БиХ, број 8/09

¹² Службени гласник БиХ, број 72/16

спрата за смјештај Тужилаштва БиХ¹³, којом се поништава Одлука из 2016. године и повећава укупна вриједност пројекта на 4.237.000 КМ. Као разлог за потребом повећања средстава за овај пројекат, наводи се да је у складу са захтјевима Тужилаштва БиХ, а по изради пројектне документације те извршених премјера и предрачуна коштања радова, утврђено да је потребно повећати расположива средства за ове намјене, као и да је потребно ускладити раније сачињену намјенску структуру одобрених средстава за реализацију пројекта.

Имајући у виду чињенице да је Савјет министара БиХ одлуку о одобравању пројекта реконструкције зграде за потребе смјештаја Тужилаштва донио још 2009. године и као вишегодишњи капитални пројекат уврстио га у Закон о буџету за период 2011–2013. година, те да је исти кроз године више пута мијењан, поставља се питање ефикасности наведеног пројекта, али и самог планирања. Анализирајући динамику реализације пројекта, може се констатовати знатно кашњење у провођењу планираних активности. Министарство је у 2018. години, од укупно расположивих 3.565.142 КМ, реализовало средства у вриједности од 221.049 КМ или 6,2%. Значајнији расходи евидентирани су на име плаћања накнада за потребне грађевинске дозволе (169.461 КМ) те израде и ревизије Главног пројекта за реконструкцију објекта и надоградњу спрата цијелом дужином објекта за смјештај Тужилаштва БиХ (39.455 КМ). Неутрошена средства у износу од 3.344.093 КМ пренесена су у 2019. годину.

ПРЕПОРУКА 10

Потребно је да Министарство, у сарадњи с Тужилашвом БиХ, с дужном пажњом приступа свим фазама планирања по пројектима те убрза одавно започете активности на пројекту Реконструкција објекта и надоградња спрата за смјештај Тужилаштва БиХ.

5.2 Преглед прихода и примитака

У прегледу прихода, примитака и финансирања по економским категоријама у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, укупно остварени приходи и примици исказани су у износу од 2.622.153 КМ, што је у односу на приходе и примитке планиране буџетом за 2018. годину више за 1.399.153 КМ. Одступање од планираних прихода у највећој мјери се односи на приходе евидентираних на конту новчане казне за прекршаје, које Министарство не планира у свом буџету, јер и нема основа за планирање, пошто Министарство не издаје прекршајне налоге.

Значајни приходи евидентирани су на контима: новчане казне за прекршаје (1.763.121 КМ), приход од регистра залога (335.705 КМ), накнаде трошкова полагања стручног управног испита на нивоу БиХ (195.335 КМ) те накнаде трошкова полагања правосудног испита на нивоу БиХ (181.574 КМ).

Евидентирање прихода у Главној књизи Министарства, на конту новчане казне од прекршаја је настављено и у 2018. години и поред чињенице да Министарство не издаје прекршајне налоге. Министарство већ кроз године има проактиван став по питању рјешавања уоченог проблема, о чему је упознат и Савјет министара БиХ. Покренуте су активности на измјени и допуни Закона о прекршајима, а све у циљу усклађивања прописа

¹³ Службени гласник БиХ, број 86/18

које примјењују овлаштена тијела и судови приликом изрицања прекршајних санкција. На приједлог Министарства, Савјет министара БиХ је на 130. сједници, одржаној 18.01.2018. године, утврдио Приједлог закона о допунама Закона о прекршајима и исти је достављен Парламентарној скупштини на усвајање. Према расположивим информацијама, Приједлог закона о допунама Закона о прекршајима усвојен је у оба читања у Представничком дому и у првом читању у Дому народа, али у другом читању у Дому народа није добио подршку.

5.3 Биланс стања

У билансу стања на 31.12.2018. године исказана су укупна средства у износу од 2.421.589 КМ, док су обавезе с изворима средстава исказане у износу од 4.246.812 КМ.

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (2.393.366 КМ), обавезе према добављачима (761.251 КМ), обавезе према запосленима (592.619 КМ), краткорочна разграничења (408.631 КМ) и краткорочна потраживања (28.224 КМ).

Министарство је извршило попис сталних средстава, потраживања и обавеза те ситног инвентара и материјала на 31.12.2018. године. Пописом је констатовано да је стварно стање средстава и обавеза усклађено с књиговодственим стањем. Министарство је извршило попис канцеларијског намјештаја који се налази код њих на кориштењу, а у власништву је Службе за заједничке послове институција БиХ. Пописна комисија је утврдила да одређене ставке опреме не посједују инвентурне бројеве, па из тог разлога није могуће прецизно разврстати стање сталних средстава, о чему је обавијештен власник средстава. Служба за заједничке послове институција БиХ је потврдила усаглашеност достављених пописних листи. Такође, Министарство је извршило попис својих средстава која су дата на кориштење другим субјектима.

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

5.4 Преглед динамике запошљавања

Законом о буџету у Министарству је у 2018. години планирано 535 запослених, с тим да је у динамици запошљавања у јулу планиран пријем 174 извршиоца за рад у Државном заводу, међутим, исто није извршено.

Према презентованим подацима, у 2018. години у Министарству је извршен пријем четири лица на неодређено вријеме. Пријем једног новозапосленог је извршен на основу јавног огласа, два државна службеника су ступила у државну службу активирањем резервне листе (по јавном огласу проведеном у 2017. години), док је пријем једног запосленог извршен екстерним премјештајем из друге институције. Престанак радног односа у Министарству је вршен стицањем услова за пензионисање, споразумним престанком радног односа ради одласка у пријевремену пензију, ради заснивања радног односа код другог послодавца те истеком рока за који је заснован радни однос на одређено вријеме.

Процесом ревизије, анализирајући динамику запошљавања на одређено вријеме, дошло се до закључка да су поједина лица током читаве године била ангажована за рад у Министарству путем уговора о раду на одређено вријеме. На основу сагласности Агенције за државну службу вршен је пријем запослених на одређено вријеме, на период од три

мјесеца (без расписивања јавног оглас), потом се ангажман истих лица наставља, још два пута по три мјесеца, а на крају наставак ангажмана се продужава закључивањем уговора о раду на одређено вријеме, али за обављање послова на другом радном мјесту. Наглашавамо да су наведена лица и претходне године била ангажована за рад у Министарству на исти или сличан начин. У коначници, Министарство је у 2018. години путем уговора о раду на одређено вријеме ангажовало 11 лица.

У новембру 2018. године у Министарству су до истека мандата министра примљена три савјетника.

Поред тога, на основуведеног интерног огласа извршено је унапређење једног лица те је у складу са законским регулативама извршено 14 интерних премјештаја. Основ за интерне премјештаје је углавном усвајање Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији, којим је дјелимично извршена реорганизација Министарства. Утврђено је такође да је извршен један интерни премјештај државног службеника у периоду пробног рада, што је узроковало активирање резервне листе и пријем још једног државног службеника на неодређено вријеме у Министарство.

Наиме, крајем 2017. године Министарство је извршило интерни премјештај државног службеника (уз сагласност Агенције за државну службу институција БиХ), који је претходно постављен по јавном огласу. Како је интерно премјештени државни службеник био у периоду пробног рада, активирана је резервна листа успјешних кандидата по јавном огласу и додатно је примљен државни службеник на неодређено вријеме у Министарство, који је почео с радом 01.01.2018. године. Потом је и тај државни службеник такође интерно премјештен, уз сагласност Агенције за државну службу институција БиХ, а како је и он био у периоду пробног рада, поново је активирана резервна листа по јавном огласу и извршен је пријем још једног државног службеника на неодређено вријеме, почев од 01.04.2018. године. На наведени начин, Министарство је након јавног конкурса и пријема једног државног службеника интерним премјештајима у току пробног рада по истом конкурс у примило три државна службеника на неодређено вријеме.

Како смо утврдили да се институт резервне листе у посљедње двије године у институцијама БиХ највећим дијелом користи за додатно запошљавање државних службеника, и то кроз примјену интерних премјештаја лица (у периоду пробног рада) у врло кратком периоду након постављења, те да је преко једног радног мјеста у неким институцијама БиХ вршено и до три поновљена интерна премјештаја, сматрамо да је институт резервне листе добио потпуно другу сврху. У том смислу, посебно забрињава поступање Министарства, као институције која надзире примјену Закона о државној служби у институцијама БиХ и Закона о раду у институцијама БиХ кроз презентоване интерне премјештаје. Наиме, примјером Министарства надлежног за надзор над примјеном Закона о државној служби у институцијама БиХ могу се руководити друге институције, чиме се доприноси умањењу транспарентности, а самим тим и повјерења у правни систем и владавину права у БиХ.

Наиме, лица на пробном раду у Министарству интерно су премијештана иако нису имала оцјену рада која се примјењује у складу с чланом 30. став 7. Закона о државној служби у институцијама БиХ. Иако Законом о државној служби у институцијама БиХ није изричито забрањено вршити интерни премјештај у току пробног рада, чињеница је да је чланом 30. став 7. Закона о државној служби у институцијама БиХ прописано да се оцјена рада државног службеника узима у обзир приликом интерних премјештаја и унапређења. Само Министарство је у неколико својих мишљења истакло да је поменута одредба Закона о државној служби у институцијама БиХ императивна. Како су лица на пробном раду у погледу оцјењивања у посебном статусу, јер се њихова оцјена рада даје на крају периода пробног рада, поставља се питање да ли државни службеници на пробном раду могу

имати оцјену рада прије истека године дана. Како је прописано да оцјену добијају након године дана пробног рада, могло би се закључити да није ни могуће да та лица обезбиједо оцјену захтијевану чланом 30. став 7. Закона о државној служби у институцијама БиХ прије истека године дана. Такође, Правилником о начину оцјењивања прописано је да се државни службеник не оцјењује уколико није радио више од половине времена у једном периоду оцјењивања, изузимајући особе на пробном раду, из разлога што се периоди редовног оцјењивања не морају поклапати с истеком пробног рада. Значај оцјене рада код интерног премјештаја препознао је и Суд БиХ у својој пресуди¹⁴ из априла 2019. године, из које се може извести закључак да се интерни премјештај заснива на позитивној оцјени рада.

ПРЕПОРУКА 11

Министарство је дужно, посебно узимајући у обзир своју улогу и позицију у креирању регулаторног оквира и надзора над примјеном истог, да прије доношења одлуке о интерном премјештају запосленог размотри све правне и финансијске посљедице које би могле настати намјераваним интерним премјештајем (финансијски ефекти, нетранспарентност у запошљавању и сл.).

Обавеза за систематизовање и попуњавање радних мјеста за пружање бесплатне правне помоћи проистиче из Закона о пружању бесплатне правне помоћи пред органима и институцијама БиХ¹⁵, којим је дефинисано да се успоставља Канцеларија која је унутрашња организациона јединица у саставу Министарства. Послове бесплатне правне помоћи обављају запослени Министарства, које је министар овластио и који остварују право на накнаду за прековремени рад. И поред чињенице да је Правилник о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији Министарства усвојен у априлу 2018. године, као и да је прибављена сагласност Савјета министара БиХ за запошљавање три лица за обављање ових послова, процедура за попуњавање ових радних мјеста није покренута у 2018. години. У коначници, на 31.12.2018. године у Министарству је било 234 запослених.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Министарство је сачинило План јавних набавки за 2018. годину како је прописано Законом о јавним набавкама¹⁶. Одлуком министра формирана је стална комисија, на мандат од двије године, која врши евалуацију понуда и даје приједлог за избор најповољнијег добављача те проводи поступке јавних набавки. Преглед реализације закључених уговора/оквирних споразума објављен је на web страници Министарства.

Према презентованим подацима¹⁷, Министарство је у 2018. години провело десет отворених поступака, 11 конкурентских, један ограничени те избор добављача у осталим случајевима вршен је путем директних споразума. Након претходно проведених поступака, укупна вриједност закључених уговора износила је 1.415.256 КМ, од чега вриједност уговора закључених по проведеним отвореним, поступцима путем конкурентског захтјева и ограниченом поступку износи 1.239.028 КМ.

¹⁴ Пресуда Суда БиХ број: БиХ С1 3 У 031218 19 У од 19.04.2019. год.

¹⁵ Службени гласник БиХ, број 83/16

¹⁶ Службени гласник БиХ, број 39/14

¹⁷ Извјештај о укупном броју поступака и укупној вриједности додијељених уговора по врсти поступка и предмету набавки (систем е-Набавке)

Процесом ревизије, уочено је да Министарство још увијек није извршило усклађивање интерних аката којима се регулише поступање и провођење поступака јавних набавки у Министарству с „новим“ Законом о јавним набавкама, који је на снази још од новембра 2014. године. Надаље, уочено је да се у свим случајевима благовремено не покрећу поступци јавних набавки, што се рефлектује и на саму реализацију раније закључених уговора, те се на тај начин вриједности закључених уговора прекорачују. Закључени уговор за авиокарте је прекорачен за 35%, односно за 27.631 КМ, а уговор за гориво за 7% (7.228 КМ).

Поред тога, увидом у реализацију закљученог уговора за услуге надоградње информационог система Регистра залога БиХ на покретним стварима може се констатовати да је потписан записник о примопредаји пружања услуге надоградње информационог система регистра залога од стране добављача и уговорног органа те је извршено плаћање фактуре у уговореном износу. Увидом у стање на терену, може се закључити да је на страници Министарства још увијек у функцији стара верзија Регистра залога, уз могућност приступа и демо верзији нове апликације. Неколико мјесеци након примопредаје нова апликација још увијек није стављена у функцију у пуном капацитету. Узимајући у обзир чињеницу да су већ извјесно вријеме створени предуслови, нову апликацију Регистра залога потребно је ставити у функцију у пуном капацитету.

Тестирањем одређених окончаних поступака јавних набавки утврђени су недостаци које наводимо у наставку.

6.1 Набавка службеног путничког возила

У поступку набавке моторног возила, који је покренут у октобру, тендерском документацијом је дефинисано да је планирана вриједност возила до 50.000 КМ, дефинисане су техничке карактеристике возила, као и рокови за достављање понуда. Анализирајући проведени поступак може се констатовати да је тендерску документацију преузео 21 потенцијални понуђач. Техничка спецификација за возило које се набавља садржавала је како слиједи: запремина мотора минимално 1.997 ссм, снага минимално 110 kw, обртни моменат, просјечна потрошња, најмања максимална брзина од 210 км на час коју возило може развити, дужина возила минимално 4.839 мм, висина минимално 1.456 мм, а међуосовинско растојање минимално 2.817 мм, ширина возила без ретровизора максимално 1.855 мм, а запремина пртљажника минимално 515 литара. Осим свега наведеног, постављен је и захтјев да возило мора имати двије ISOFIX копче за прикључак дјечијег сједишта и електрично закључавање задњих врата ради дјечије заштите. Наведене техничке карактеристике показују да је возило које се набавља детаљно специфицирано те да највећи број тако прецизно дефинисаних захтјева нема своју оправданост која је битна за службену употребу возила. У току ревизије нису нам презентовани подаци о истраживању тржишта из којих би се могло видјети која су возила могла испунити услове по наведеном тендеру. У року предвиђеном за достављање понуда примљена је само једна понуда и то дистрибутера возила Peugeot. Понуђено је и купљено возило Peugeot 508 за 49.900 КМ.

У периоду провођења поступка, наведена набавка је била предмет мониторинга који је по службеној дужности провела Агенција за јавне набавке (у даљем тексту: Агенција). Агенција је по захтјеву Transparency International BiH захтијевала изјашњење од Министарства по питању тражених техничких карактеристика возила, јер је Transparency International BiH навео да уговорни орган није одредио недискриминирајућу техничку спецификацију, којим би се обезбиједила стварна конкуренција, већ да постављене

критеријуме задовољава само нови Peugeot 508. Министарство је у датом изјашњењу у потпуности одбацило, као неосноване, наводе из акта Агенције, без да је образложено која су друга возила задовољавала тражене услове, а потреба за набавком двије ISOFIX копче за прикључак дјечијег сједишта образложена је чињеницом да је Министарство овом набавком жељело набавити аутомобил новије производње, те да ће посједовање наведене опреме бити предност приликом продаје возила.

Из свега презентованог се може закључити да је Министарство провело процедуру набавке моторног возила на начин који није обезбиједио поштивање основних принципа јавних набавки из члана 3. Закона о јавним набавкама. Такво поступање добија посебно на значају с обзиром на то да је Министарство једна од важнијих институција извршне власти на нивоу Босне и Херцеговине када је у питању успостава правног система и владавине права у институцијама БиХ.

6.2 Набавка услуга информатичке подршке

На основу одлуке о покретању поступка јавне набавке, Министарство је путем отвореног поступка извршило набавку услуга информатичке подршке Регистру залога БиХ на покретним стварима. Процијењена вриједност набавке је 105.000 КМ уз предвиђено закључење оквирног споразума на период од три године. Поступцима ревизије утврђено је да је уговорни орган у тендерској документацији, као један од услова за квалификацију, тражио да је понуђач минимално једном, у задњих пет година, учествовао у изради или имплементацији Регистра залога на покретним стварима. Тражени услов може неповољно да утиче на конкуренцију. Министарство није вршило истраживање тржишта, нити анализирано да ли има више понуђача који могу испунити тражени услов, а све у циљу да се омогући активна конкуренција. До рока предвиђеног за достављање понуда, на адресу Министарства је пристигла само једна понуда, која је оцијењена као прихватљива. На приједлог комисије за јавне набавке, закључен је оквирни споразум у вриједности од 103.999 КМ. Изабрани добављач је и раније у Министарству пружао услуге информатичке подршке Регистру залога БиХ на покретним стварима.

Процесом ревизије, уочено је да се приликом провођења наведених поступака нису поштовали општи принципи Закона о јавним набавкама БиХ, члан 3. који дефинише да је уговорни орган дужан да поступа транспарентно, да се у поступку јавне набавке према кандидатима/понуђачима понаша једнако и недискриминирајуће, на начин да обезбиједи правичну и активну конкуренцију, с циљем најефикаснијег коришћења јавних средстава у вези с предметним набавкама.

ПРЕПОРУКА 12

Министарство је дужно набавке проводити уз досљедно поштивање општих принципа из члана 3. Закона о јавним набавкама, који се прије свега односе на обезбјеђење активне и правичне конкуренције у поступцима набавке, а све у циљу равноправности понуђача уз постизања повољније цијене за тражене робе и услуге, односно обезбјеђење најефикаснијег коришћења јавних средстава.

7. ОСТАЛО

7.1 Пројекат „Државни завод“

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2018. годину дефинисано је да је у буџет Министарства укључен и укупни буџет за Државни завод у износу од 8.002.000 КМ, а на основу планираног запошљавања 174 лица. С обзиром на то да су радови на изградњи Државног завода окончани у 2017. години, планирано је стављање у функцију изграђеног објекта. Међутим, због кашњења у реализацији самог пројекта и пролонгирања почетка рада Државног завода, планирана средства за ове намјене нису утрошена. Реализација средстава на наведеном пројекту је 338.667 КМ. Министарство је у 2018. години, а на основу преузетих обавеза, наставило с плаћањем рачуна пружаоцима комуналних услуга те је за потребе обезбјеђења објекта ангажовало седам лица путем уговора о дјелу, за чији рад су исплаћене бруто накнаде од 65.665 КМ, док је за набавку опреме за потребе одржавања објекта Министарство утрошило 148.081 КМ.

Законом о оснивању Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера БиХ¹⁸ (у даљем тексту: Завод) прописано је да Јединица за реализацију пројекта, као и Управни и Надзорни одбор престају с радом након извршеног техничког пријема објекта, о чему одлуку доноси Савјет министара БиХ, а на приједлог министра правде. Министар је крајем новембра упутио Приједлог одлуке о престанку рада Јединице те Управног и Надзорног одбора Завода, а по истом је у фебруару 2019. године упућена допуна (достављен прилог: Мишљење Министарства финансија и трезора БиХ). До момента обављања завршне ревизије, Јединица за реализацију пројекта није престала с радом, а ни Државни завод није успостављен. Канцеларија за ревизију институција БиХ је кроз своје извјештаје истицала и упозоравала на проблематику успостављања Државног завода, о чему је и сачинила и Додатни ревизорски извјештај о Пројекту изградње завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мјера Босне и Херцеговине, у коме је детаљно образложена наведена проблематика и детектовани ризици (видјети www.revizija.gov.ba).

ПРЕПОРУКА 13

Потребно је да Министарство, као један од носилаца активности пројекта, искористи расположиве ресурсе, благовремено изврши све припремне радње те убрза процес стављања у функцију Државног завода.

7.2 Жалбени савјет

Савјет министара БиХ је на 155. сједници одржаној 25.09.2018. године донио Одлуку о формирању Жалбеног савјета као сталног тијела Савјета министара БиХ са статусом правног лица¹⁹. Овом Одлуком је дефинисано да Жалбени савјет има три члана које именује Савјет министара БиХ, на приједлог министра правде БиХ, у складу са Законом о министарским именовањима, именовањима Савјета министара и другим именовањима Босне и Херцеговине, на мандат од четири године, те да исти заснивају радни однос. Такође, у складу с наведеном Одлуком, стручне, административне и материјално-

¹⁸ Службени гласник БиХ, број: 24/08 и 60/13

¹⁹ Службени гласник БиХ, број 75/18 и 20/19

финансијске послове за потребе Жалбеног савјета обавља Министарство, које је и дужно да у свом буџету обезбиједи и средства за рад овог тијела. Ступањем на снагу ове Одлуке престала је да важи Одлука о формирању жалбеног савјета при Савјету министара²⁰. До момента обављања завршне ревизије, процедура запошљавања чланова Жалбеног савјета није покренута. Жалбени савјет има врло битну улогу у систему, као другостепено тијело које је надлежно за одлучивање по жалби на првостепена рјешења органа управе БиХ, уколико законом за одлучивање по жалби није утврђена надлежност неког другог органа. С обзиром на то да већ дужи период Жалбени савјет није рјешавао запримљене предмете (у 2018. години наведено тијело није функционисало) број неријешених предмета је значајан. Министарство је донијело одлуку о именовању комисије за преузимање предмета од Генералног секретаријата Савјета министара БиХ. Примопредаја је комисијски обављена 14.12.2018. године, о чему је сачињен и записник.

ПРЕПОРУКА 14

Министарство је дужно да убрза активности и да обезбиједи све услове за успостављање и отпочињање с радом Жалбеног савјета, као другостепеног органа, а све у циљу рјешавања запримљених предмета.

²⁰ Службени гласник БиХ, број 73/07

8. КОМЕНТАРИ

Министарство у остављеном року није доставило коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину, тако да је овај Извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2018. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Наташа Павловић, виши ревизор,
с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Неџад Хајтић, виши ревизор, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Ивона Беус, ревизор, с.р.

Лутвија Шрндић, ревизор, с.р.

Ива Зељко, ревизор, с.р.

Нерман Велић, ИТ ревизор, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, виши
ревизор, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2018. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2018. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2018. годину

Назив институције: Министарство правде БиХ

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	17,243,000	-1,462,500	15,780,500	8,797,630	56
Бруто плате и накнаде	10,433,000	-120,000	10,313,000	6,007,663	58
Накнаде трошкова запослених	1,955,000	-500,000	1,455,000	866,899	60
Путни трошкови	265,000	37,000	302,000	216,240	72
Издаци телефонских и пошт. услуга	247,000	-51,000	196,000	128,865	66
Издаци за енергију и ком. услуге	957,000	-220,000	737,000	268,299	36
Набавка материјала	1,639,000	-488,000	1,151,000	228,224	20
Издаци за усл. превоза и горива	195,000	-48,000	147,000	109,109	74
Унајмљивање имовине и опреме	153,000		153,000	115,384	75
Издаци за текуће одржавање	222,000	23,500	245,500	104,682	43
Издаци за осигурање	55,000		55,000	20,720	38
Уговорене и друге посебне услуге	1,122,000	-96,000	1,026,000	731,545	71
2. Капитални издаци	994,000	20,500	1,014,500	581,861	57
Набавка земљишта		0	0		
Набавка грађевина		0	0		
Набавка опреме	848,000	13,500	861,500	428,864	50
Набавка осталих сталних средстава	146,000	7,000	153,000	152,997	100
Реконструкција и инвест. одржавање			0		
3. Текући грантови	3,010,000	1,322,000	4,332,000	4,305,055	99
Трансфери другим нивоима власти	2,716,000	1,322,000	4,038,000	4,011,680	
Трансфери у иностранство	294,000	0	294,000	293,375	100
4. Вишегодишња капитална улагања	200,000	3,365,142	3,565,142	221,049	6
Реконструкција и надоградња објекта који тренутно користи Специјална полиција ФБиХ у сврху измјештања Тужилаштва БиХ	200,000	3,365,142	3,565,142	221,049	6
5. Новчане донације	0	137,508	137,508	104,425	76
Донација-ІРА 2012 -Подршка за ефикасно процесуирање ратних злочина-ОКО	0	1,550	1,550	980	63
Донација-ІРА 2013 -"унапређење рада на предметима ратних злочина у БиХ"		135,958	135,958	103,445	76
Укупно (1+2+3+4+5)	21,447,000	3,382,650	24,829,650	14,010,019	56

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 29.03.2019. године.

Министар:
Јосип Грубеша

Биланс стања на 31.12.2018. године

Назив институције: Министарство правде БиХ

Табела II

Опис	31.12.2017.	31.12.2018.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	35,333	28,224	80
Новчана средства	14,377		0
Краткорочна потраживања	20,956	28,224	135
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	2,383,838	2,393,366	100
Стална средства	7,910,255	8,377,399	106
Исправка вриједности	5,526,417	5,984,033	108
Неотписана вриједност сталних средстава	2,383,838	2,393,366	100
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	2,419,171	2,421,589	100

3. Краткорочне обавезе и разграничења	1,913,756	1,853,447	97
Краткорочне текуће обавезе	1,066,519	852,198	80
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	612,048	592,619	97
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	235,190	408,631	174
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	2,383,838	2,393,366	100
Извори средстава	2,383,838	2,393,366	100
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	4,297,594	4,246,812	99
------------------------------	------------------	------------------	-----------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 29.03.2019. године.

Министар:
Јосип Грубеша

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба добити одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Министарства правде Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Министарство) дужно је осигурати да финансијски извјештаји за 2018. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15 и 91/17) и Правилником о рачуноводству с рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно поступати у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2018. годину (Службени гласник БиХ број 8/18) и пратећим упутствима, појашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Министарства.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухваћају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја и усклађеност са законима и другим прописима;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па стога и за предузимање одговарајућих мјера како би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Министар:

Јосип Грубеша